

tezadlar@bakililar.az

TƏZADLAR

32 (429) 13-20 avqust 2002-ci il Qəzet 1993-cü ildən çıxır İctimai-siyasi, hüquqi, bədii-publistik müstəqil qəzet Qiyməti 1000 manat

Elçin Əzimlinin elektron poçtumuza daxil olmuş "Sobitiya" qəzetinə cavab" adlı yazısında böyük şairə qara yaxanlara tutarlı cavablar verilir...

yol vermişdir və ya həqiqətən də Azərbaycanın İtaliyada səfirliyinin olmasından xəbərsizdir. Ancaq hər iki halda da, jurnalistə yaraşmayan bir səhvə yol verilib.

C.Nəcəfov yazır ki, Bəxtiyar Vahabzadə öz yazılarında Azərbaycan dilinin itməsi haqqında mif yaradaraq, bu təhlükənin məhz şimaldan gəldiyini söyləyir. O, daha sonra sözlərinə davam edib deyir ki, "amma göründüyü kimi bizə şimaldan heç bir təhlükə gəlməyib". Məsələ burdadır ki, eyni sətirləri vaxtı ilə erməni şairəsi Silva Kaputikyan da "Karvan hələ yoldadır" əsərində yazmışdı. Adı çəkilən əsərində S.Kaputikyan yazırdı ki, "bizi həmişə qorxudub deyirdilər ki, şimaldan bizi təhlükə gözləyir. Amma, əksinə, göründüyü kimi, şimal-

həbs edə bilərlər. Əgər Bəxtiyar Vahabzadə dissident və rejimə təhlükəli insan deyildisə, onda niyə onun əsərlərinin oxunması və yayılması insanları ciddi cəzalarla üz-üzə qoyurdu?

Hörmətli prezidentimizin B.Vahabzadə ilə əlaqədar çıxışlarından bəzi məqamları xatırlatmaq istəyirəm: "Ən böyük dissident Bəxtiyar Vahabzadə idi. Hətta mənim xatirimdədir ki, "KQB"-də işlədiyim zaman onun həbs edilməsi məsələsi qoyulmuşdu ("Ədəbiyyat qəzeti", 12 fevral, 1999-cu il).

"Mən hələ "KQB"-də işləyən zaman Bəxtiyar Vahabzadənin həbsi məsələsi meydana çıxmışdı. O vaxt onu mən xilas etdim" ("Xalq qəzeti", 6 iyul 1997-ci il).

Mənə elə gəlir ki, bu cümlələr B. Vahabzadənin kimliyini ən gözəl şəkildə ortaya

taniyır, hamı sevir. O, sadəcə, Azərbaycan deyil, hətta bütün Türk dünyasının sevimli Bəxtiyarıdır. O, Azərbaycanındır və ona atılan hər ox, hər iynə Ana Vətənə tuşlanıb, bizim hamımıza tuşlanıb. Bizə qarşı isə bunu ancaq düşmənlərimiz edə bilər.

Rusdilli "Sobitiya"-nın bu yazısı, eyni zamanda onun Azərbaycan dilinə qarşı qərəzli mövqeyini də göstərir. C.Nəcəfov və onunla həmfikir olanlarda dövlət dilinin güclənməsinin narahatlıq doğurduğu açıqca görünür. Ancaq artıq gecdir, cənab Nəcəfov! İllər boyu əsərlər altında olan Ana dilimizin inkişafına artıq heç nə mane ola bilməyəcək. Hətta sənin lazımsız yazılarının da. Bir zamanlar N.Nərimanov sənə kimi "Bəzi yoldaşlara ca-

"Ən böyük dissident Bəxtiyar Vahabzadə idi"

Bu sözləri Heydər Əliyev çıxışlarının birində deyib

"Sobitiya" qəzetinin son saylarından birində sevimli şairimiz Bəxtiyar Vahabzadə haqqında dərc edilmiş çirkin və böhtan dolu bir yazı ilə qarşılaşdım. Bəlkə də, Azərbaycan mətbuatında o qədər də tanınmayan və oxucu kütləsi az olan bir qəzetin bu cür qiybət dolu yazılarına diqqət yetirmək lazım deyil. Ancaq təəssüf ki, bu yazının müəllifi Ceyhun Nəcəfovla eyni əqidəni paylaşan millət "təəssübkeşləri" bu cəmiyyətdə hələ də az deyil. Yeni əsrə, yeni təfəkkürə qədəm qoyduq, əqidələr, bəyirlər dəyişdi, Azərbaycanımız dəyişdi. Ancaq hələ də bir ovuc "ziyalımız" köhnə günlərin havasıyla, keçmişin arzusıyla yaşayır. Müstəqil Azərbaycanın havası onlara heç düşmədi. Təəssüf ki, onların fitnə dolu fəaliyyətlərini yeni hədəfi hörmətli ağsaqqalımız Bəxtiyar Vahabzadə oldu.

Əslində bu, Azərbaycan ziyalisının mətbuat səhifələrində ilk təhqir edilmə hadisəsi deyildi. Həyatları boyu Azərbaycan ruhunun qızğın müdafiəçiləri olan üzeyirlər, cəllilər, cavidlər də qabiliyyətsiz jurnalistlərin zəif və sönük qələmləri ilə az "tənqid atəşi" nə tutulmamışdılar. Ancaq gün gəldi və tarix hər kəsin haqqını özüne verdi.

İndi isə mətləbi daha da uzatmadan baxaq görək bu "müqəddir" qələm sahibi Ceyhun Nəcəfov nə narahat edirdi və o, ciddi cəhdlərlə nəyi "tənqid" edirdi və yaxud nəyin müdafiəsinə qalxmışdı?

C.Nəcəfov bu yazısında başda Bəxtiyar Vahabzadə olmaqla bəzi ziyalılarımızın Azərbaycan dilinin itməsi barədə mif yaratmasından bəhs edir və onların bu mövqelərinin qərəzli və həqiqətdən uzaq olduğunu bildirir. Ona görə, "Azərbaycan dili etrafında yaranan "yalançı vətənpərvərlik çılgınlığını" körükləyən müəllif yazır ki, Azərbaycanın İtaliyadakı səfiri(?) İsfəndiyar Vahabzadənin (Bəxtiyar Vahabzadənin oğlu) dövlət dili ilə bağlı mə'lum bəyanatı oldu". C.Nəcəfov burada ya tələskənliyə

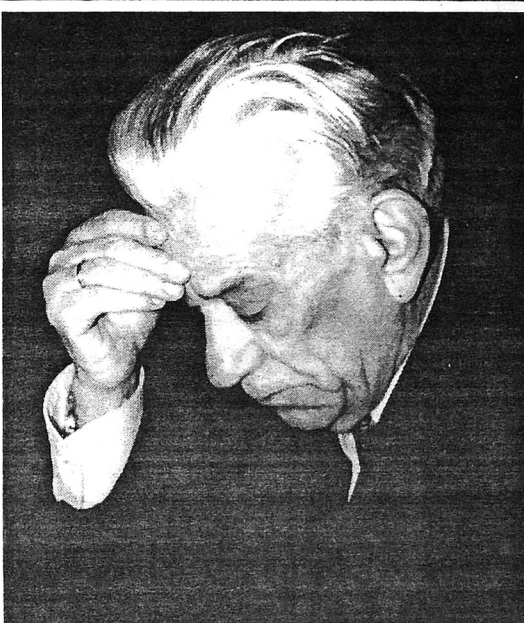
dan biz həmişə xeyirxahlıq və mərhəmət görmüşük. Bu şimal mifi ilə bizi həmişə qorxudublar". Biz də bu bədnam yazının müəllifi C.Nəcəfovun qınamaq istəmirik. Çünki onun kimilərə, S.Kaputikyan demişkən, şimaldan həmişə xeyirxahlıq gəlir. Çünki onlar şimalın yetirdirməsidirlər.

"Sobitiya"-nın əməkdaşı B.Vahabzadənin Kommunist Partiyasının sevimlisi olduğu halda, daha sonralar özünü sovet dövrünün dissidenti e'lan etdiyini yazır və onu yalançı millətçilikdə günahlandırır.

Bu ittihamlarda nə qədər kin var, nə qədər düşmənçilik var... Nədir axı bunun səbəbi? Qısqancılıqmı? Adıca paxıllıqmı? Qanmazlıqmı? Satqınlıqmı?

"Sobitiya"-nın bu "isteadadlı" qələmi zərər qədər də olsa, B.Vahabzadəyə yaradıcılığını araşdırsaydı, onda nə qədər haqsız olduğunu, nə qədər günaha batdığını görərdi. Nədir axı dissidentlik? Kimdir axı dissident? B.Vahabzadənin hələ 1959-cu ildə Azərbaycan dilinin itməsinə bütün varlığı ilə hiss edib "Gülüstan" poemasını yazdığı üçün dərs dediyi universitetdən qovulması dissidentlik deyil, bəs nədir? Daha sonra "Yollar və oğullar" poemasını yazdığı üçün Kommunist Partiyasının sıralarından xaric edilməsi dissidentlik deyil, bəs nədir? B.Vahabzadə əgər Kommunist Partiyasının sevimlisiydə, bəs onda niyə bu partiya qapıları onun üzünə bağlandı? "Latın dili" kimi milli mənafeyi müdafiə edən onlarla, yüzlərlə şe'r yazıb "KQB" tərəfindən təqib edilmək məgər dissidentlik deyildirmi?

Yadımdadır, uşaq vaxtlarım idi və bir gün tarixçə atamın qeyd dəftərlərinə baxarkən, H.Z.Tağıyevin şəklini və B.Vahabzadənin "Gülüstan" poemasının əl ilə yazılmış surətini gördüm. Atamdan bu yazıların nə olduğunu soruşanda, o, çox əsəbləşdi və bir daha bunlara yaxınlaşmamağımı xahiş etdi. Səbəbini isə belə izah etdi ki, bunlara görə mənə

qoyur və C.Nəcəfovun xalqın şairinə qarşı nə qədər haqsız mövqe tutduğunu göstərir.

ABŞ-ın "Nyu-York Times" qəzetinin muxbiri Stefan Kinzer qəzetin 12 sentyabr 1997-ci il tarixli sayında Azərbaycan şairi Bəxtiyar Vahabzadənin dissident fəaliyyətindən bəhs etmişdi. Bu mövzulu başqa bir yazı yenə ABŞ qəzeti olan "International Herald Tribune" qəzetinin 11 oktyabr 1997-ci il tarixli sayında dərc edilmişdi. Zənnimcə, C.Nəcəfov bu yazıları oxuyaraq özünün natamam savadını artırmaqla.

Qanlı Yanvar gecəsi öz həyatını təhlükə altına ataraq Bakını işğal edən rus ordusunun generalının üzünə tüpürmək və ən sərt ifadələrlə ondan Bakını tərk etməyi tələb etmək məgər qəhrəmanlıq, vətənpərvərlik deyilmi? Axı "Sobitiya" hansı məntiq, hansı insaf! B.Vahabzadəni yalançı vətənpərvərlikdə günahlandırır?

Xalqımızın sevimli oğlu Bəxtiyar Vahabzadə haqqında burada tərifləyici sözlər demək, mənəcə artıqdır. Ceyhun Nəcəfov kimilər istisna olmaqla, onu hamı

vab" adlı yazısında yazırdı: "Türk dili (Azərbaycan dili: E.ə.) Azərbaycanda dövlət dili e'lan edilməmişdir və Azərbaycanda bu dilin hüquqlarından, üstünlüklərindən tam şəkildə istifadə olunmamalıdır. Həç kim bunu lağv edə bilməz... Azərbaycan öz ana dilindən imtina edə bilməz və heç kimə də imkan verməz ki, bu dilin mənasını, rolunu azaltsın".

Təəssüf ki, gözəl ənənələri olan Azərbaycan mətbuatına bə'zan belə jurnalistlər öz ucuz yazıları ilə kölgə salırlar. H.Zərdabi ilə başlayan, C.Məmmədquluzadə ilə davam edən məktəbə, müqəddəs bir peşəyə xəyanət edirlər. Yazımı Üzeyir Hacıbəyovun mətbuatı qiybət yuvasına çevirən jurnalistlərə xitabən yazdığım aşağıdakı cümlələrlə bitirmək istəyirəm: "Yazıq qələm, yazıq oxucular, yazıq ədəbiyyat ki, təbiiyyətlərinə əlinə düşübür! Nifrət, nifrət olsun müqəddəs qələmi qərəzşəxsi əleti edənələrə, nifrət!"

Elçin Əzimli, "Sahil" informasiya və Arasdımalar Mərkəzi 19 iyul, 2002-ci il